

A milleniumi célkitűzéseken túl

A milleniumi célkitűzéseken túl¹ – ezzel a címmel tartottak konferenciát a Sciences Po-n március 18-án Párizsban, az előadók **Pascal Canfin** fejlesztési együttműködésekért felelős külügyminisztériumi államtitkár, **Jeffrey D. Sach** (igazgató, [UN Sustainable Development Solutions Network](#)) valamint **Laurence Tubiana** (az [IDDRI](#) alapítója és elnöke, az SDSN Leadership Council társelnöke) voltak, a levezető elnök szerepét **Ghassan Salamé**, a [Sciences Po](#) főigazgatója vállalta.

Az előadások során több alkalommal szóba került a nukleáris energia kérdése, ennek biztonságos használata mellett szállt síkra Jeffrey D. Sach. Pascal Canfin ennek kapcsán – többször hangoztatva zöld politikai beállítottságát – érezte, hogy a jelenlegi francia kormányzat célja ezzel szöges ellentétben áll és nem is kívánnak ezen változtatni.

Pascal Canfin szerint a legnagyobb kihívások egyike napjainkban az, hogy az egyre korlátozottabban rendelkezésre álló természeti erőforrások mellett hogyan lehet a Föld egyelőre növekvő népességét ellátni, miként lehet az 1,3 milliárd szegény helyzetét javítani. Aláhúzta, ilyen jellegű problémával korábban soha nem találkoztunk, éppen ezért fontos, hogy a kitűzött határidőig megszülessen a milleniumi fejlesztési célok fönntartható fejlődés szellemében történő revíziója. Emlékeztetett arra, hogy a Világbank egyik közelmúltban megjelent tanulmánya szerint a legnagyobb problémát a kitűzött célok megvalósítása szempontjából a klímaváltozás jelenti, ezért elengedhetetlen a nagy nemzetközi tárgyalások (elsősorban MDGs és fönntartható fejlődés) konvergenciája, valamint ezen belül a föltörekvő országok helyének meghatározása. Fölhívta a figyelmet arra, hogy a Francia Fejlesztési Ügynökség (AFD) prioritásai között első helyen szerepel a fönntartható fejlődés, ezen belül a megújuló energia- és erőforrások (különös tekintettel a vízre), az energia-hatékonyság, a klímaváltozás elleni küzdelem és a fönntartható mezőgazdaság kérdése.

Pascal Canfin a nukleáris kérdések kapcsán – mint saját magát hangsúlyosan zöldnek nevező képviselő – meglehetősen visszafogottan nyilatkozott és arra igyekezett a figyelmet fölhívni, hogy a kormányzat célja a nukleáris energia helyettesítése más, összességében kevésbé költséges, ugyanakkor minél környezetbarátabb megújuló energiahordozóval. Megjegyezte, a jövővel kapcsolatos döntések meghozatalakor nagyon sok, egymással nem ritkán egymással ellentétes érdeket kell figyelembe venni, ahol a gazdaság és a politika csak egy részterületet jelent. Elismerte, a jelenlegi körülmények között nem lehet egymással összeegyeztetni a gazdasági növekedés szükségességét és a szándioxid-emisszió radikális csökkentését, de ez nem jelenti azt, hogy már a közeljövőben nem lesz erre lehetőség. Arra van szükség, hogy a globális közjavak érdekében törekedjünk az innováció támogatására és a megfelelő megoldások megtalálása után azok minél szélesebb körű elterjesztésére – követendő példának többször megemlítette a [Bill & Melinda Gates Foundation](#)-t.

Ami a nukleáris energiával kapcsolatos állásfoglalását illeti, ki nem mondva, de közvetve elismerte, hogy a jelenlegi gazdasági helyzetben a francia gazdaság nem engedheti meg magának azt a luxust, hogy a nukleáris energia használatát és a nukleáris iparát gyorsan és drasztikusan leépítse. Még akkor sem, ha egy közelmúltban megjelent tanulmány szerint minden lehetséges költséget – ideértve az esetleges nukleáris baleset fölszámolásának költségeit is – számítva a nukleáris energia sokkal drágább, mint a megújuló energiahordozók. *(Európában jelenleg Franciaországban az egyik legolcsóbb az elektromos áram ára, ami egyértelműen a nagyon jelentős reaktorparknak köszönhető, ennek leépítése az áramár*

---

¹ Beyond the Millennium Development Goals: Shaping the post-2015 development agenda

radikális emelését tenné szükségessé, ezt azonban a lakosság nem fogadná el, a gazdaság versenyképessége pedig még rosszabb lenne.)

Jeffrey D. Sach egyetértett Pascal Canfin azon megállapításával, hogy alapvető szemlélet- és magatartásbeli változásra van szükség az emberiség részéről, ha sikerrel akarunk választ adni a globális kihívásokra. Hozzátette, az elmúlt évtizedben megszületett három nagyon jelentős nemzetközi megállapodás a klímaváltozásról, az elsivatagosodás elleni programról és a genetikai erőforrásokról, amik biztató alapot jelentenek a további munkához. Hangsúlyozta, a MDGs megfogalmazása után arra van szükség, hogy ezeket fenntartható formájukban fogalmazzuk újra, a gazdasági és társadalmi fejlődés elsődleges célja pedig a fenntartható fejlődés biztosítása és a szegénység fõlszámolása legyen, ehhez azonban elengedhetetlen a „globális mozgósítás”. Aláhúzta, a gazdasági fejlődés az egyetlen járható út a szegénység fõlszámolásához, csak ez vezethet el például Maliban és az egész Száhel-övezetben a konfliktusok fõlszámolásához. A másik fõltétel az oktatás biztosítása és a kirekesztés fõlszámolása, ami különösen nehéz, hiszen a fejlett országokban is létező problémáról van szó – példának az USA-t és ezen belül New Yorkot hozta.

Megjegyezte, elengedhetetlen a kőolaj alapú gazdaság átalakítása, mert az már belátható időn belül is fenntarthatatlanná válik – ebből a szempontból példaértékűnek és követendőnek tartotta Franciaország példáját, aki nagyon komoly erőfeszítéseket tett a polgári célú nukleáris energiaszektor kiépítésére. Noha ez a kijelentése nem biztos, hogy találkozott Pascal Canfin (és rajta keresztül a jelenlegi francia kormányzat) egyetértésével, aláhúzta, a jövő érdekében elengedhetetlen a nukleáris energiában rejlő lehetőségek **biztonságos** kiaknázása.

Elismerte, a klímaváltozásról szóló tárgyalások egyik legnagyobb kerékkötője, hogy a jelenlegi technikai ismeretek mellett nincs megoldás arra, hogy az elsősorban a fõltörekvő országokra – pl. Kína – jellemző, egyelőre növekvő fosszilis alapú energiahordozó-használatot fékezni lehessen és minél általánosabbá lehessen tenni a *low carbon economy* elvének követését, hosszabb távú célkitűzésként pedig a *carbon free economy*-ra törekvést. Megjegyezte, az akadémiai szférában nagyon komoly és ígéretes kutatások folynak, már számos új megoldás létezik, de a politikai szféra akarata, támogatása nélkül ezek nem lehetnek meghatározók – erre legjobb példa az USA esete, ahol a politikai szféra eddig nem tett érdemi lépést az előrelépés érdekében.

Laurence Tubiana méltatta a Jeffrey D. Sach által létrehozott egyetemi hálózat fontosságát és jelezte, a Science Po is hasonlóan gondolkodik, a jövő tanévben pedig elindítják a fenntartható fejlődéssel foglalkozó doktori iskolát és képzést.

Ami a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos különböző kérdéseket, tárgyalásokat illeti, szerinte egyelőre nem mondható el, hogy ezek egymással összhangban lennének, talán csak a WTO-n belül sikerült egy koordinált tárgyalás-sorozatot indítani. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy az 1992-es riói csúcstól nem történt előrehaladás, hiszen a globalizációval párhuzamosan komoly előrelépés történt számos fõltörekvő országban, de az is igaz, hogy ennek voltak-vannak vesztesei is.

Megjegyezte, mindenképpen el kell kerülni, hogy egy szűk ország-csoport szabja meg, mit kell vagy lehet tenni, ezt nem lehet tárgyalásnak nevezni, a valós tárgyalásokban mindenki egyenlő fõltételekkel vesz részt, a kiindulási alap pedig az, hogy a globális természeti erőforrásokhoz mindenkinek joga van hozzáférni. Elismerte, számos tárgyalási keret jelenleg holtpontra van, az ENSZ is egyfajta válságot él meg, és noha a kérdések mindenhol ugyanazok, senki sem tudja a helyes válaszokat – ez azonban nem jelenti azt, hogy ne legyenek ambíciók sem. Mindig vannak alternatívák, vannak innovatív eljárások, tudni kell a másikat meghallgatni, odafigyelni rá és átvenni a jó megoldásokat.

Megjegyezte, hatalmas előrelépést jelent, hogy a globális kormányzással kapcsolatos ügyekben egyre nagyobb szerep jut a különböző szintű területi önkormányzatoknak.

Somogyi Norbert, Párizs